

Vybíráte odrůdy ozimé pšenice pro setí?

17.8.2026 - Jan Klír | Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu

Vybíráte je hlavně podle výnosu, pekařské jakosti, ranosti? Důležitá je ale také odolnost vůči chorobám a nepříznivým podmínkám. V CARC pravidelně hodnotíme odolnost odrůd obilnin vůči biotickým stresům (rzi, fuzariózy) i abiotickým stresům (zimovzdornost, mrazuvzdornost). Výsledky našich testů současného sortimentu odrůd ozimé pšenice shrnujeme v příložené tabulce.

Rzi. Odolnost k rzi travní, pšeničné a plevové hodnotíme v polních infekčních pokusech s využitím směsí aktuálních izolátů jednotlivých patogenů. Napadení hodnotíme podle stupnice ÚKZÚZ 1-9 (1 = náchylná, 9 = odolná). Při výběru je vhodné upřednostnit nejen vysokou odolnost k jednotlivým rzím, ale také vyrovnanou odolnost k více významným chorobám, s přihlédnutím k jejich výskytu v dané pěstitelské oblasti.

Fuzariózy. Odolnost k fuzariózám klasu hodnotíme v pokusech s umělou infekcí *Fusarium culmorum*. Sledujeme napadení klasů na stupnici ÚKZÚZ 1-9 (1 = náchylná, 9 = odolná) a obsah mykotoxinu deoxynivalenolu (DON) v zrně. Zcela odolné odrůdy nejsou k dispozici, ale rozdíly mezi odrůdami jsou výrazné. Odrůdy s větší náchylností a vysokou akumulací DON není vhodné pěstovat po kukuřici, zejména při minimalizačním zpracování půdy.

Zimovzdornost sledujeme dlouhodobě pomocí provokačních a laboratorních mrazových testů. Hodnotíme ji na stupnici 1-9 (1 = nejnižší, 9 = nejvyšší zimovzdornost). I když v posledních mírných zimách velké vyzimování většinou nehrozí, je vhodné při výběru odrůd zohlednit i jejich rozdílnou úroveň zimovzdornosti.

Údaje o pekařské jakosti a ranosti jsou převzaty z katalogů ÚKZÚZ.

Více informací:

Prášil, I. T., Musilová, J., Vítámvás, P. a kol. *Zimovzdornost odrůd ozimé pšenice*. Pšenice – odborná příloha časopisu Úroda 8/2026, 26-27.

Chrpová, J. *Fuzariózy klasů*. Seznam doporučených odrůd 2026, 44-46.

Výzkumný tým Genetika a šlechtitelské metody: Jana Chrpová, Alena Hanzalová

Výzkumný tým Biologie stresu a biotechnologie ve šlechtění: Ilja Tom Prášil, Jana Musilová, Pavel Vítámvás

Tabulka: Odrůdy ozimé pšenice – odolnosti k biotickým a abiotickým stresům (CARC, Praha-Ruzyně)

<https://www.carc.cz/2026/08/17/vybirate-odrudy-ozime-psenice-pro-seti>